

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sınıf İçi Uygulamaları Kapsamında Planladıkları Etkinlik Türlerinin Sıralama Yargıları Kanunuyla Ölçeklenmesi*

Merve AYVALLI¹ & Emine Ela ŞİMŞEK^{2**}

Gönderilme Tarihi: 29 Ocak 2020 Kabul Tarihi: 10 Mayıs 2020

Öz:

Bu araştırma öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sınıf içi uygulamaları sırasında günlük eğitim akışında planladıkları etkinlik türlerini sıralama yargıları kanunu ile ölçeklemek amacıyla yürütülmüştür. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması türünde yürütülmüştür. 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Akdeniz bölgesinde yer alan bir kamu üniversitesinin Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı dördüncü sınıfında öğrenim gören ve öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulamaya giden öğretmen adayları çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılmak üzere geliştirilen veri toplama aracı için, okul öncesi eğitim programında yer alan sınıf içi etkinlik türleri incelenmiştir. Bununla birlikte öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulamaya giden öğretmen adayları ile görüşmeler yapılarak veri toplama aracındaki etkinlik türleri belirlenmiştir. Çalışmada, öğretmen adaylarının belirlenen etkinlikleri sınıf içi uygulamalarında kullanma durumlarını en çok kullandıkları etkinlik türünden en az kullandıkları etkinlik türüne doğru sıralamaları istenmiştir. Daha sonra elde edilen veriler sıralama yargılarına dayalı ölçekleme yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucuna göre, çalışma grubunda yer alan okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf içi uygulamalarında en çok sanat etkinliği en az ise alan gezileri planladıkları belirlenmiştir. Bununla birlikte, okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf içi uygulamalarında en çok fen etkinliği en az ise okuma-yazmaya hazırlık etkinlikleri planlamak istedikleri tespit edilmiştir. Yapılan ölçekleme sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf içi uygulamalarında planladıkları etkinlikler ile planlamak istedikleri etkinlikler arasında farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, öğretmen adayları, etkinlik türleri, sınıf içi uygulamalar, sıralama yargıları kanunu.

Abstract:

This research has been conducted with the aim to scale types of the activities carried out by the pre-service teachers in their daily education course schedule with rank-order judgements. This study has been carried out by means of survey research, i.e. one of the quantitative research methods. The study group of this research is comprised of pre-service teachers who are in their 4th year at Preschool Education Department of a state university in the Mediterranean region in the 2017-2018 spring term and who do their internships in scope of the teaching practice class. In-class activity types included in the

*Bu çalışma 27. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi'nde (ICES/UEBK-2018) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹Akdeniz Üniversitesi, Türkiye, [Orcid ID: 0000-0002-7301-0096](https://orcid.org/0000-0002-7301-0096)

²Akdeniz Üniversitesi, Türkiye, [Orcid ID: 0000-0002-1091-6333](https://orcid.org/0000-0002-1091-6333)

**Sorumlu Yazar (Corresponding Author): elakok@akdeniz.edu.tr

preschool education curriculum have been examined for the data collection tool developed to be used for the research. Additionally, the activity types have been determined in the data collection tool based on the interviews conducted with the pre-service teachers who do their internships in scope of the teaching practice course. For the research, the pre-service teachers are asked to rank the determined in-class activities from the most used ones to the least used ones. Subsequently, the data analyzed through the use of rank-order judgments scaling. Research findings show that pre-service teachers in the study group allocate most of the in-class activities to artworks, meanwhile field trips are the least frequently conducted in-class activity. However, it has been deduced from the findings that the in-class activity that pre-service teachers would prefer to carry out the most is sciences and the least is reading-writing readiness. In the result of the scaling, it has been concluded that there are differences between the in-class activities that pre-service teachers conduct and the in-class activities they would actually prefer to conduct.

Keywords: *Preschool education, pre-service teachers, types of activity, rank-order judgements.*

GİRİŞ

Eğitim, evrene, yerküreye, yaşam sistemlerine ve bilince dayalı hikâyeleri bilme, bu hikâyede bireylerin üzerine düşen rolleri tanımlamadır. Buna göre eğitimin amacı, bireylerin bu uçsuz anlam içerisinde kendilerine düşen rolleri yerine getirmelerini sağlamaktır (Langford, 1999). Bu rolleri yerine getirmeyi amaç edinen eğitim süreci içinde, geliştirilen eğitim programları çerçevesinde, eğitim-öğretim faaliyetlerinin planlanması, bu planların uygulanması ve uygulanan planların değerlendirilmesi gerekmektedir. Eğitim programları, çocukların ve programın dolaylı ya da doğrudan ilişki içerisinde olduğu herkese rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmaktadır (Aral ve Can Yaşar, 2014).

Etkili bir eğitim programı, öncelikle çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun olmakla beraber, çocuğun içinde yer aldığı çevrenin özelliklerine, gerekliliklerine, çocuğun ve toplumun gereksinimlerine göre farklılaşmakta ve tüm bunlar doğrultusunda şekillenmektedir. Ülkemizde uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programı, öğretmenler tarafından hazırlanan günlük eğitim akışı ve aylık plan çerçevesinde eğitim faaliyetlerinin sürdürülmesi gerektiği üzerinde durmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013). Öğretmenler günlük eğitim akışı planlarken çocukları gözlemleyerek çocukların ilgilerini, tutumlarını, ihtiyaçlarını, kapasitelerini ve gelişim özelliklerini göz önünde bulundurmalıdır. Böylece çocukları ve çocukların ihtiyaçlarını merkeze alan etkili bir eğitimden söz edilebilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında günlük eğitim akışı, öğretmenlerin içinde buldukları günde yapacağı çalışmaları nizamlı bir şekilde ele aldıkları çerçeve bir plandır. Bu eğitim akışı, güne başlama zamanı, oyun zamanı, etkinlik zamanı ve günü değerlendirme zamanı ile birlikte beslenme ve dinlenme zamanlarını içinde barındırmaktadır (MEB, 2013). Rutinlerden ve etkinliklerden oluşan eğitim akışı, programda yer alan kazanım ve göstergeler dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Öğretmenler günlük eğitim akışını belirlerken çocukların ilgi, tutum, ihtiyaç ve gelişim özelliklerini dikkate almalı, bununla birlikte programın gerekliliklerini de yerine getirmek için çaba göstermelidir. Okul Öncesi Eğitim Programında öğretmenlerin günlük akış içerisinde planlayabilecekleri etkinlik türleri Türkçe, Sanat, Drama, Müzik, Hareket, Oyun, Fen, Matematik, Okuma Yazmaya Hazırlık ve Alan gezileri etkinlikleri şeklinde sıralanmıştır. Ayrıca eğitim programında büyük grup etkinliklerinin, küçük grup etkinliklerinin ve bireysel etkinliklerin dengeli olarak yer alması gerektiği vurgulanmaktadır (MEB, 2013). Tükel'in (2017) öğretmenlerin programla ilişkili görüşlerini değerlendirdiği tez çalışmasında, öğretmenler, günlük eğitim akışı içerisinde büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikleri dengeli olarak kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan günlük eğitim akışı içerisinde yer alması gerektiği belirtilen etkinlikler, öğretmenler tarafından etkinlik planı şeklinde hazırlanmaktadır. Etkinlik planı, o gün için belirlenmiş kazanım ve göstergeleri, kavramları, kullanılacak materyalleri, etkinliklerin hangi ortamda ve hangi yöntemlerle gerçekleştirileceğini, etkinliklerdeki öğrenme süreçlerini, aile katılım çalışmalarını, eğer sınıfta özel gereksinimi olan çocuk varsa ona yönelik uyarlamaları ve değerlendirme boyutunu içeren ve her etkinlik için ayrı ayrı hazırlanan planlardır (Aral ve Can Yaşar, 2014). Okul Öncesi Eğitim Programına (MEB, 2013) göre öğretmenler, etkinlik planlarını hazırlama aşamasında etkinliklerin dengeli dağılım göstermesine dikkat etmelidir. Aynı zamanda planlama yapılırken farklı etkinliklere ve materyallere yer verilerek eğitim akışında belirtilen etkinliklerde çeşitlilik sağlanmalıdır (Dodge, Colker ve Heroman, 2010; Kostelnik, Soderman ve Whiren, 2007; Beaty, 2012). Bu dengeli dağılımın ve çeşitliliğin sağlanması öğretmenlerin uygulama deneyimleriyle gelişebilir. Bu bağlamda öğretmenlerin gelişim göstermeye başladıkları lisans eğitim sürecindeki uygulamalarına bakılabilir.

Öğretmen eğitim programları, öğretmenlik mesleğine hazırlanan öğrencilerin meslek hayatları için gerekli formasyonu kazanmalarına yönelik öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, kuramsal dersler ve uygulama derslerinden oluşmaktadır (Sılay ve Gök, 2004). Öğretmen adayları fakülte bünyesinde edindikleri kuramsal bilgileri uygulama sürecinde deneyimlemekte ve bilgilerini davranış boyutuna dönüştürmektedir. Lisans eğitimi süresi boyunca bu oluşum öğrencilerin hem dersler aracılığıyla bilgi edinmesi hem de uygulamalar aracılığıyla davranış boyutu kazandırılması şeklinde devam etmektedir. Eğitim fakülteleri bünyesinde yer alan tüm bölümlerde olduğu gibi okul öncesi öğretmenliği lisans programında da öğretmenlik uygulaması dersi yer almaktadır. Bu ders kapsamında öğrenciler öğretmenlik mesleğini deneyimleyebilme ve mesleğe hazırlanabilme şansı elde etmektedir. Öğretmen adayları bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenler, bu okullara devam eden çocuklar ve aileler ile birlikte uygulama çalışmaları yapmaktadır. Öğretmen adaylarının öğreticilik becerilerini artırabilmeleri ve mesleğe dair küçük detayları kavrayabilmeleri için gerçek okul ortamında bulunmaları kaçınılmazdır (Yükseköğretim Kurumu, 1998). Öğretmenlik uygulaması dersi öğretmen adaylarının bir eğitim-öğretim yılı boyunca okul yaşamına kapsamlı bir şekilde katılımına imkân vermektedir (Çiçek ve İnce, 2005). Öğretmen adayları lisans programından mezun olabilmek için, bu dersi son sınıfın her iki döneminde de almak ve başarılı olmak zorundadır. Bu dersin gereği olarak okul öncesi öğretmen adayları her hafta bir günlük eğitim akışı hazırlamaktadır.

Tüm bu alan yazın ışığında okul öncesi öğretmen adaylarının öncelikle Okul Öncesi Eğitim Programına ve öğretmenlik uygulaması dersi çerçevesinde yapması gerekenlere hâkim olması gerekmektedir. Geleceğin öğretmeni olarak öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında her türden etkinliği dengeli bir şekilde planlamaları beklenmektedir. Bu bağlamda şu anda yürütülen Okul Öncesi Eğitimi Programı ve öğretmenlik uygulaması dersi gereklilikleri değerlendirildiğinde, geleceğin öğretmenleri olarak okul öncesi öğretmen adaylarının, günlük eğitim akışı içerisinde hangi etkinlikleri planladıkları sorusu gündeme gelmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sınıf içi uygulamaları sırasında günlük eğitim akışında planladıkları etkinlik türlerini sıralama yargıları kanunu ile ölçeklemek amacıyla yürütülmüştür. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın alt amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sınıf içi uygulamalarında planladıkları etkinlik türlerinin sıralaması nasıldır?
2. Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sınıf içi uygulamalarında planlamayı istedikleri etkinlik türlerinin sıralaması nasıldır?

YÖNTEM

Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması türünde yürütülmüştür. Tarama modelinde yürütülen araştırmalar bir gruba ait belirli özelliklerin ortaya konulabilmesi amaçlayan araştırmalardır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

Çalışma Grubu

2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Akdeniz bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinin Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı dördüncü sınıfında öğrenim gören ve öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında okul öncesi eğitim kurumlarına uygulamaya giden öğretmen adayları bu çalışmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Çalışma grubunun cinsiyete göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kadın	80	84.2
Erkek	15	15.8
Toplam	95	100

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılmak üzere geliştirilen veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgi formu ile öğretmen adaylarının etkinlik planlamalarını etkileyebileceği düşünülen bazı sorular yer almaktadır. Buna göre öğretmen adaylarına, okul öncesi eğitim programı ile ilgili ders alma durumları, Okul Öncesi Eğitim Programını inceleme durumları, uygulama sınıflarındaki çocuk sayısı, uygulama sınıflarında özel gereksinimli çocuk bulunma durumu, uygulayacakları etkinlikleri planlama durumları ve uygulama sınıflarında öğrenme merkezlerinin bulunma durumu sorulmuştur. Veri toplama aracının ikinci bölümünde ise Okul Öncesi Eğitim Programında belirtilen etkinlik türleri yer almaktadır. Buna göre veri toplama aracında yer alan etkinlik türleri şu şekildedir:

- Türkçe Etkinliği
- Sanat Etkinliği
- Drama Etkinliği
- Müzik Etkinliği
- Hareket Etkinliği
- Oyun Etkinliği
- Fen Etkinliği
- Matematik Etkinliği
- Okuma-Yazmaya Hazırlık Etkinliği
- Alan Gezileri

Etkinlik türleri belirlenirken Okul Öncesi Eğitimi Programında belirtilen etkinlik türleri göz önünde bulundurulmuştur. Bununla birlikte öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında okul

öncesi eğitim kurumlarına uygulamaya giden okul öncesi öğretmen adaylarıyla, sınıf içi uygulamalarında planladıkları ya da gözlemedikleri etkinlik türlerine ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda öğretmen adaylarının bildirdikleri etkinlik türleri ile Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan etkinliklerin paralellik gösterdiği belirlenmiştir. Bu paralellikte göz önünde bulundurularak veri toplama aracının ikinci bölümünde yer alan etkinlikler programda yer alan etkinlikler temel alınarak veri toplama aracına yerleştirilmiştir. Katılımcılardan veri toplama aracında belirtilen etkinlik türlerini, günlük eğitim akışı içerisinde en çok planladıkları etkinlikten en az planladıkları etkinliğe doğru ve günlük eğitim akışında en çok planlamak istedikleri etkinlikten, en az planlamak istedikleri etkinliğe doğru sıralama yapmaları istenmiştir. Veri toplama aracına ilişkin iki alan uzmanından görüş alınarak veri toplama aracının son hali oluşturulmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırmacılar, çalışma verilerini toplamadan önce ilgili üniversiteden araştırmaya yönelik gerekli veri toplama izinlerini almıştır. Çalışmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarından araştırmaya katılma onamları alınarak çalışma verileri gönüllülük esasına dayalı olarak toplanmıştır. Çalışma verilerinin bahar döneminde toplanmasının sebebi öğretmen adaylarının bir dönem boyunca aktif olarak sınıf içi uygulamalar gerçekleştirmiş olmasıdır. Öğretmen adaylarından veri toplama aracını doldururken öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında gittikleri okul öncesi eğitim kurumlarında hazırladıkları günlük eğitim akışını göz önünde bulundurmaları istenmiştir. Buna göre öğretmen adayları, etkinlikleri, günlük eğitim akışında en çok planladıkları etkinlik türünden en az planladıkları etkinlik türüne doğru sıralama yapmışlardır. Ayrıca formda yer alan ikinci sıralama işlemine göre öğretmen adayları planlamayı en çok istedikleri etkinlik türünden planlamayı en az istedikleri etkinlik türüne doğru sıralama yapmışlardır.

Verilerin Analizi

Çalışmada, öğretmen adaylarının belirlenen etkinlik türlerini sınıf içi uygulamalarında planlama durumlarını en çok planladıkları etkinlik türünden en az planladıkları etkinlik türüne doğru sıralamaları istenmiştir. İkinci olarak ise, öğretmen adaylarının belirlenen etkinlikleri sınıf içi uygulamalarında en çok planlamayı istedikleri etkinlik türünden en az planlamayı istedikleri etkinlik türüne doğru sıralamaları istenmiştir. Daha sonra sıra frekansları matrisi oluşturulmuştur. 10 uyarıcıya ait yığılmalı frekanslar matrisi oluşturulmuştur. Yığılmalı frekanslar matrisinden faydalanarak oranlar matrisi (P) oluşturulmuştur. Oranlar matrisinden faydalanarak birim normal sapmalar matrisi (Z) oluşturulmuştur. Matristeki her bir sütun toplanarak, her bir sütun toplamının ortalamasının alınmasıyla ölçek değerleri elde edilmiştir. En küçük ölçek değeri eksenin başlangıç noktası olarak belirlenmiş ve bu değer sıfır (0) olarak kabul edilmiştir. Diğer ölçek değerleri de en küçük ölçek değerine göre kaydırılarak her bir faktörün ölçek değeri sayı doğrusu üzerinde gösterilmiştir.

BULGULAR

Veri toplam aracının birinci bölümünde, öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planladıkları etkinlikleri etkileyebileceği düşünüldüğünden öğretmen adaylarına bazı sorular yöneltilmiştir. Bu sorulara verilen yanıtlardan elde edilen sonuçlara göre, öğretmen adaylarının eğitim programı ile ilgili ders alma durumları incelenmiş, 94 kişinin eğitim programı ile ilgili ders aldığı yalnızca bir kişinin eğitim programı ile ilgili ders almadığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının Okul Öncesi Eğitimi Programını inceleme durumuna bakıldığında ise 91 kişinin eğitim programını incelediği, dört kişinin ise programı incelemeyeceği tespit edilmiştir. Bununla

birlikte öğretmen adaylarına uygulama sınıfında özel gereksinimli birey bulunma durumu sorulduğunda, 30 kişinin sınıfında özel gereksinimli birey bulunduğu, 65 kişinin sınıfında ise özel gereksinimli birey bulunmadığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışında planlayacakları etkinlikleri planlama şekilleri incelendiğinde ise 18 kişi sınıf öğretmenleriyle birlikte, 38 kişi arkadaşlarıyla birlikte, 43 kişi bireysel olarak etkinliklerini planladıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adaylarının gittikleri uygulama sınıflarında öğrenme merkezi bulunma durumuna bakıldığında, 49 öğretmen adayının sınıfında öğrenme merkezinin bulunduğu, 46 öğretmen adayının uygulama sınıfında herhangi bir öğrenme merkezi bulunmadığı görülmüştür.

Tablo 2 ve Tablo 7 oluşturulurken etkinlik türlerinin isimlerinde çeşitli kısaltmalar kullanılmıştır. Buna göre, Türkçe etkinliği (T.), sanat etkinliği (S.), drama etkinliği (D.), müzik etkinliği (Müz.), hareket etkinliği (H.), oyun etkinliği (O.), fen etkinliği (F.), matematik etkinliği (Mat.), okuma-yazma etkinliği (O.-Y.) ve alan gezileri (A. G.) şeklinde tablolarda gösterilmiştir.

Öğretmen Adaylarının Günlük Eğitim Akışlarında Planladıkları Etkinlik Türlerine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planladıkları etkinlik türleri sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi sonucunda elde edilen frekanslar matrisi Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2. Frekanslar Matrisi

Uyarıcılar		T.	S.	D.	Müz.	H.	O.	F.	Mat.	O.-Y.	A. G.
R_i	r_i	A	B	C	D	E	F	G	H	İ	J
1	10	1	4	6	2	1	1	1	3	7	69
2	9	6	2	9	10	0	2	7	9	41	8
3	8	9	1	4	18	4	0	12	21	20	6
4	7	10	6	7	9	6	6	19	26	5	1
5	6	16	3	13	11	13	4	13	14	5	3
6	5	12	10	11	23	12	5	10	4	6	2
7	4	16	9	19	7	17	8	12	4	2	1
8	3	7	19	8	10	13	16	9	8	5	0
9	2	10	15	9	4	20	26	5	3	2	1
10	1	8	26	9	1	9	27	7	3	2	4

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planladıkları etkinlik türlerinin sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi sonucunda elde edilen yığılmalı frekanslar matrisi Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Yığılmalı Frekanslar Matrisi

Uyarıcılar										
A	B	C	D	E	F	G	H	İ	J	
1	4	6	2	1	1	1	3	7	69	
7	6	15	12	1	3	8	12	48	77	
16	7	19	30	5	3	20	33	68	83	
26	13	26	39	11	9	39	59	73	84	
42	16	39	50	24	13	52	73	78	87	
54	26	50	73	36	18	62	77	84	89	
70	35	69	80	53	26	74	81	86	90	
77	54	77	90	66	42	83	89	91	90	
87	69	86	94	86	68	88	92	93	91	
95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planladıkları etkinlik türlerinin sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi sonucunda elde edilen oranlar matrisi Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Oranlar Matrisi

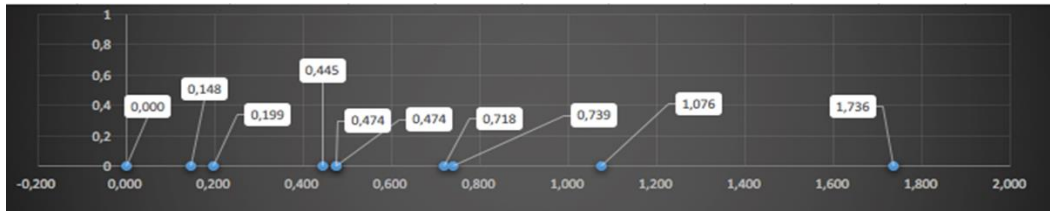
Uyarıcılar									
A	B	C	D	E	F	G	H	İ	J
0.696									
0.501	0.310								
0.388	0.209	0.395							
0.627	0.398	0.617	0.743						
0.750	0.554	0.744	0.845	0.665					
0.437	0.261	0.442	0.549	0.311	0.612				
0.316	0.182	0.334	0.423	0.199	0.569	0.377			
0.199	0.129	0.240	0.269	0.125	0.546	0.229	0.302		
0.096	0.081	0.122	0.121	0.074	0.046	0.106	0.137	0.202	

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planladıkları etkinlik türlerinin sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi sonucunda elde edilen birim normal sapmalar matrisi Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Birim Normal Sapmalar Matrisi

Uyarıcılar										
A	B	C	D	E	F	G	H	İ	J	
	-0.512	-0.003	0.284	-0.324	-0.675	0.160	0.480	0.844	1.307	
0.512		0.495	0.808	0.258	-0.137	0.642	0.908	1.129	1.397	
0.003	-0.495		0.267	-0.297	-0.657	0.146	0.428	0.708	1.163	
-0.284	-0.808	-0.267		-0.652	-1.014	-0.123	0.194	0.615	1.172	
0.324	-0.258	0.297	0.652		-0.425	0.493	0.844	1.149	1.450	
0.675	0.137	0.657	1.014	0.425		-0.285	-0.175	-0.116	1.686	
-0.160	-0.642	-0.146	0.123	-0.493	0.285		0.314	0.742	1.250	
-0.480	-0.908	-0.428	-0.194	-0.844	0.175	-0.314		0.518	1.094	
-0.844	-1.129	-0.708	-0.615	-1.149	0.116	-0.742	-0.518		0.835	
-1.307	-1.397	-1.163	-1.172	-1.450	-1.686	-1.250	-1.094	-0.835		
Toplam	-1.560	-6.013	-1.266	1.167	-4.526	-4.018	-1.274	1.382	4.753	11.355
Sj	-0.156	-0.601	-0.127	0.117	-0.453	-0.402	-0.127	0.138	0.475	1.135
Sc	0.445	0.000	0.474	0.718	0.148	0.199	0.474	0.739	1.076	1.736

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planladıkları etkinlik türlerine ait ölçek değerlerinin sayı doğrusu üzerinde gösterimi Şekil 1'deki gibidir.

Şekil 1. Sınıf İçi Uygulamalarda Planladıkları Etkinliklere Ait Ölçek Değerlerinin Sayı Doğrusu Üzerinde Gösterimi.

Tablo 5'te gösterilen uyarıcı değerleri sıralamalarına göre öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planladıkları etkinlikler Tablo 6'daki gibi sıralanmıştır.

Tablo 6. Sınıf İçi Uygulamalarda Planladıkları Etkinliklere Ait Ölçek Değerleri ve Uyarıcı Sıraları

Etkinlikler	Ölçek Değeri	Uyarıcı Sırası
Sanat Etkinliği	0.000	1
Hareket Etkinliği	0.148	2
Oyun Etkinliği	0.199	3
Türkçe Etkinliği	0.445	4
Drama Etkinliği	0.474	5
Fen Etkinliği	0.474	6
Müzik Etkinliği	0.718	7
Matematik Etkinliği	0.739	8
Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliği	1.076	9
Alan Gezileri Etkinliği	1.736	10

Elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında en fazla planladıkları etkinlik türü sanat etkinliği, en az planladıkları etkinlik türü ise alan gezileri etkinliği olmuştur.

Öğretmen Adaylarının Günlük Eğitim Akışlarında Planlamayı İstedikleri Etkinlik Türlerine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planlamayı istedikleri etkinlik türlerinin sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi sonucunda elde edilen frekanslar matrisi Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Frekanslar Matrisi

Uyarıcılar	T.	S.	D.	Müz.	H.	O.	F.	Mat.	O.-Y.	A. G.	
R_i	r_i	A	B	C	D	E	F	G	H	İ	J
1	10	6	13	6	4	2	2	3	5	41	13
2	9	9	15	3	12	3	4	5	17	19	8
3	8	24	7	2	10	7	7	10	9	10	8
4	7	8	10	10	8	11	4	12	17	7	8
5	6	15	9	9	21	8	9	6	11	5	3
6	5	4	14	13	13	14	7	10	13	0	4
7	4	7	9	8	16	11	6	13	9	4	12
8	3	13	5	18	4	12	17	11	5	3	7
9	2	3	8	13	5	17	14	11	7	4	13
10	1	6	5	13	2	10	25	14	2	2	16

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planlamayı istedikleri etkinlik türlerinin sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi sonucunda elde edilen yığılmalı frekanslar matrisi Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Yığılmalı Frekanslar Matrisi

Uyarıcılar	A	B	C	D	E	F	G	H	İ	J
6	13	6	4	2	2	3	5	41	13	
15	28	9	16	5	6	8	22	60	21	
39	35	11	26	12	13	18	31	70	29	
47	45	21	34	23	17	30	48	77	37	
62	54	30	55	31	26	36	59	82	40	
66	68	43	68	45	33	46	72	82	44	
73	77	51	84	56	39	59	81	86	56	
86	82	69	88	68	56	70	86	89	63	
89	90	82	93	85	70	81	93	93	76	
95	95	95	95	95	95	95	95	95	92	

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planlamayı istedikleri etkinlik türlerinin sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi sonucunda elde edilen oranlar matrisi Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Oranlar Matrisi

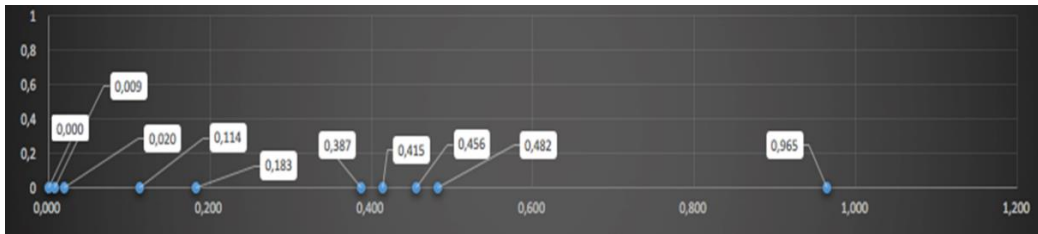
Uyarıcılar	A	B	C	D	E	F	G	H	İ	J
0.486										
0.684	0.680									
0.530	0.535	0.320								
0.682	0.679	0.487	0.673							
0.736	0.737	0.579	0.740	0.591						
0.647	0.652	0.465	0.638	0.476	0.734					
0.490	0.501	0.298	0.455	0.300	0.657	0.335				
0.246	0.283	0.161	0.225	0.147	0.425	0.167	0.252			
0.597	0.612	0.465	0.595	0.470	0.346	0.485	0.615	0.769		

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planlamayı istedikleri etkinlik türlerinin sıralama yargıları kanunıyla ölçeklenmesi sonucunda elde edilen birim normal sapmalar matrisi Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10. Birim Normal Sapmalar Matrisi

Uyarıcılar	A	B	C	D	E	F	G	H	İ	J
		0.035	-0.480	-0.074	-0.474	-0.631	-0.378	0.026	0.688	-0.245
	-0.035		-0.467	-0.089	-0.464	-0.634	-0.390	-0.002	0.573	-0.284
	0.480	0.467		0.468	0.033	-0.200	0.088	0.531	0.991	0.088
	0.074	0.089	-0.468		-0.448	-0.643	-0.352	0.114	0.757	-0.241
	0.474	0.464	-0.033	0.448		-0.230	0.060	0.524	1.051	0.075
	0.631	0.634	0.200	0.643	0.230		-0.625	-0.404	0.189	0.395
	0.378	0.390	-0.088	0.352	-0.060	0.625		0.427	0.965	0.037
	-0.026	0.002	-0.531	-0.114	-0.524	0.404	-0.427		0.670	-0.291
	-0.688	-0.573	-0.991	-0.757	-1.051	-0.189	-0.965	-0.670		-0.735
	0.245	0.284	-0.088	0.241	-0.075	-0.395	-0.037	0.291	0.735	
Toplam	1.533	1.791	-2.945	1.118	-2.833	-1.892	-3.027	0.837	6.618	-1.201
Sj	0.153	0.179	-0.294	0.112	-0.283	-0.189	-0.303	0.084	0.662	-0.120
Sc	0.456	0.482	0.009	0.415	0.020	0.114	0.000	0.387	0.965	0.183

Öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planlamayı istedikleri etkinlik türlerine ait ölçek değerlerinin sayı doğrusu üzerinde gösterimi Şekil 2’deki gibidir.

Şekil 2. Sınıf İçi Uygulamalarda Planlamayı İstedikleri Etkinlikler Ölçek Değerlerinin Sayı Doğrusu Üzerinde Gösterimi

Tablo 10’da gösterilen uyarıcı değerleri sıralamalarına göre öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında planlamayı istedikleri etkinlik türleri Tablo 11’deki gibi sıralanmıştır.

Tablo 11. Sınıf İçi Uygulamalarda Planlamayı İstedikleri Etkinlikler Ölçek Değerleri ve Uyarıcı Sıraları

Etkinlikler	Ölçek Değeri	Uyarıcı Sırası
Fen Etkinliği	0.000	1
Drama Etkinliği	0.009	2
Hareket Etkinliği	0.020	3
Oyun Etkinliği	0.114	4
Alan Etkinliği	0.183	5
Matematik Etkinliği	0.387	6
Müzik Etkinliği	0.415	7
Türkçe Etkinliği	0.456	8
Sanat Etkinliği	0.482	9
Okuma Yazmaya Hazırlık	0.965	10

Elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının günlük eğitim akışlarında en fazla planlamayı istedikleri etkinlik türü fen etkinliği iken, en az planlamayı istedikleri etkinlik türü ise okuma yazmaya hazırlık etkinliği olmuştur.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde araştırmada ortaya çıkan bulgulara dayalı olarak tartışmaya ve araştırmanın sonucuna yer verilmektedir. Ayrıca bu bölümde elde edilen sonuçlar ışığında öneriler bulunmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sınıf içi uygulamaları sırasında günlük eğitim akışında planladıkları ve planlamayı istedikleri etkinlikler arasında birtakım farklılıklar olduğu görülmektedir. Okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf içi uygulamalarda planladıkları ve planlamayı istedikleri etkinlikler Tablo 12’de gösterilmektedir.

Tablo 12. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sınıf İçi Uygulamalarda Planladıkları ve Planlamayı İstedikleri Etkinlikler

Sıra No	Uygulamada Planladıkları Etkinlikler	Uygulamada Planlamayı İstedikleri Etkinlikler
1	Sanat etkinliği	Fen etkinliği
2	Hareket etkinliği	Drama etkinliği
3	Oyun etkinliği	Hareket etkinliği
4	Türkçe etkinliği	Oyun etkinliği
5	Drama etkinliği	Alan gezileri
6	Fen etkinliği	Matematik etkinliği
7	Müzik etkinliği	Müzik etkinliği
8	Matematik etkinliği	Türkçe etkinliği
9	Okuma-yazmaya hazırlık etkinliği	Sanat etkinliği
10	Alan gezileri	Okuma-yazmaya hazırlık etkinliği

Araştırma sonucuna göre, çalışma grubunda yer alan okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf içi uygulamalarında planladıkları ve planlamayı istedikleri etkinlikler arasında farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre öğretmen adayları sınıf içi uygulamalarında planladıkları etkinliklerin ilk sırasında sanat etkinliğini belirtirken, planlamayı istedikleri etkinliklerde bu etkinlik türünü

9. sırada belirtmişlerdir. Bu çalışmaya benzer şekilde Ünal (2018), okul öncesi öğretmenlerinin çocukların sanat çalışmalarını değerlendirmesini incelediği çalışmasında, öğretmenlerin eğitim programında haftada birden fazla sanat etkinliklerine yer verdiklerini belirtmiş; Özkan ve Girgin (2014) ise öğretmenlerin çoğunluğunun (%76,5) eğitim programında sanat çalışmalarına “her gün” yer verdiklerini belirlemişlerdir. Bu çalışmalardan farklı olarak Shim ve Herwig (1997) tarafından Koreli okul öncesi öğretmenleriyle yapılan çalışmanın sonucunda, öğretmenlerin uygulamalarında en çok okuma-yazmaya hazırlık ve oyun etkinliklerini tercih ettikleri ortaya koyulmuştur.

Öğretmen adaylarının sınıf içi uygulamalarında planladıkları ve planlamayı istedikleri etkinlik türlerinin sıralamalarını karşılaştırdığımızda, sırası değişmeyen tek etkinliğin müzik etkinliği olduğunu görmekteyiz. Okul Öncesi Eğitimi Programı ile ilgili öğretmen görüşlerini inceleyen bir çalışmada, programda dikkat edilmesi vurgulanan etkinliklerin dengeli dağılım göstermesi durumu ile ilgili olarak öğretmenlerin çoğunluğu olumlu görüş bildirmişlerdir (Özsırkıntı, Akay ve Bolat, 2014). Ancak bu çalışmayla ortaya konulan sonuç geleceğin öğretmenlerinin etkinlikler arasında daha çok tercih ettikleri durumların var olduğunu göstermektedir. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin uygulama okullarında karşılaştıkları güçlükleri inceleyen bir araştırmada, öğrenciler etkinlik seçimleri sırasında kısıtlandıklarını, her etkinliği seçemediklerini belirtmişlerdir. Araştırmada bu durumun sebebi olarak öğrenciler materyal eksikliğini belirtmişlerdir (Demir ve Çamlı, 2011).

Sonuç olarak, öğretmen adaylarının dikkati canlı tutmaya, soru işaretleri uyandırmaya, merak etmeye, gözlem, inceleme, araştırma yapmaya ve tüm bunların yanında keşfetmeye yönelen fen ve matematik gibi etkinlikleri sınıf içi uygulamalarında göz ardı ettikleri ancak bu etkinliklere sınıf içi uygulamalarında planlamayı istedikleri görülmektedir. Ancak tüm dünyada okul öncesi dönemde üzerinde durulan ve hedef konu olarak belirlenen bilimsel okuryazarlık becerisini desteklemeye yönelik fen ve matematik etkinlikleri uygulamalarda yeterince yer bulamamaktadır. Elbette okul öncesi eğitim kurumlarının ve sınıflarının fiziki yeterlilikleri her bir anaokulu için farklıdır. Bazı anaokullarının sınıflarında öğrenme merkezleri programda belirtildiği şekilde bulunurken, bazı anaokullarının sınıflarında öğrenme merkezleri eksik ya da hiç yoktur. Bunun yanı sıra materyal durumu, çocukların ilgi ve ihtiyaçları geleceğin öğretmenleri olarak öğretmen adayları için günlük eğitim akışını ve etkinlikleri hazırlarken dikkat edilmesi gereken durumlardır. Tüm bu durumlar öğretmen adaylarının etkinlik seçimlerini ve uygulamada planladıkları etkinlikleri etkileyebilmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre aşağıda yer alan öneriler sunulmaktadır:

- Öğretmen adaylarının eğitim programı hakkında yeterliliklerini ortaya koyan çalışmalar yapılabilir.
- Öğretmen adayları ile görüşmeler yaparak, öğretmen adaylarının uygulamalarında niçin bazı etkinlik türleri ile ilgili daha çok planlama yaptıkları araştırılabilir.
- Öğretmen adayları ile görüşmeler yaparak uygulamalarında etkinlik seçerken nelere dikkat ettikleri konusu irdelenebilir.
- Araştırma okul öncesi öğretmenleri ile tekrar edilebilir.

KAYNAKÇA

Aral, N. ve Can Yaşar, M. (2014). Okul öncesi eğitimi programları. Z. F. Temel, A. Köksal Akyol ve P. Bayhan (Ed.). Her yönüyle okul öncesi eğitim 7 (s. 170-337). Ankara: Hedef CS.

- Beaty, J. J. (2012). *Skill for preschool teachers* (9. Baskı). New Jersey: Pearson Education.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çiçek, Ş. ve İnce, M. L. (2005). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecine ilişkin görüşleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 16 (3), 146-155.
- Demir, Ö. ve Çamlı, Ö. (2011). Öğretmenlik uygulaması dersinde uygulama okullarında karşılaşılan sorunların sınıf ve okul öncesi öğretmenliği öğrenci görüşleri çerçevesinde incelenmesi: Nitel bir çalışma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (1), 117-139.
- Dodge, D. T., Colker, L. J. ve Heroman, C. (2010). *The creative curriculum for preschool* (5. Baskı). Washington DC: Teaching Strategies.
- Kostelnik, M. J., Soderman, A. K. ve Whiren, A. P. (2010). *Developmentally appropriate curriculum: Best practices in early childhood education* (5. Baskı). New Jersey: Pearson Education.
- Langford, D. P. (1999). *Eğitimde kalite yönetimi* (M. Süngür, Çev.). İstanbul: Kalder Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: MEB.
- Özkan, B. ve Girgin, F. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin görsel sanat etkinliği uygulamalarını değerlendirmesi. *Electronic Journal of Vocational Colleges-December/Aralık*, 79-85.
- Özsırkıntı, D., Akay, C. ve Bolat Yılmaz, E. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi programı hakkındaki görüşleri (Adana ili örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 15 (1), 313-331.
- Sılay, İ. ve Gök, T. (2004). Öğretmen adaylarının uygulama okullarında karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunları gidermek amacıyla hazırlanan öneriler üzerine bir çalışma. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayında sunulmuştur. Malatya, İnönü Eğitim Fakültesi.
- Shim, S. Y. ve Herwig, J. E. (1997). Korean teachers' beliefs and teaching practices in Korean early childhood education. *Early Child Development and Care*, 132 (1), 44-55.
- Ünal, F. Okul öncesi öğretmenlerinin çocukların sanat çalışmalarını değerlendirmesi. *Uluslararası Disiplinlerarası ve Kültürlerarası Sanat*, 3 (4), 49-71.
- Tükel, A. (2017). *2013 okul öncesi eğitimi programı ile ilgili öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yükseköğretim Kurumu. (1998). *Fakülte-Okul işbirliği*. Ankara: YÖK/Dünya Bankası Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Educational activities should be planned, implemented and evaluated in accordance with the curricula developed for the education system. Curricula are designed in a way to guide everyone that are associated, either directly or indirectly, with children and the relevant curriculum. Preschool education institutions are places where children are introduced a systematic and organized curriculum for the first time.

An effective curriculum varies, in particular, according to the age and development level of the child, his/her immediate surroundings, needs of the child and the community and is shaped based on these factors. Teachers should observe the children and take their interests, needs, capacities and development characteristics into account when planning the daily course schedule. This way, an effective education that places children and their needs in the center can be provided. The Preschool Education Curriculum, that was brought into force by the Turkish Ministry of National Education, lays emphasis on the necessity of carrying out the educational activities based on the daily course schedule and monthly plan prepared by the teachers. The daily course schedule is a framework plan whereby teachers organizes the activities they would conduct during the day. This course plan involves morning exercises, play time, activity time and wrap-up time as well as meal and rest times. Consisting of routines and various activities, the daily course schedule is prepared by taking account of learning outcomes and indicators as specified in the curriculum.

The in-class activities that educators should allocate time to are also determined within the scope of the Preschool Education Curriculum. According to the 2013 Preschool Education Curriculum, these activities have been designated as follows: Turkish, Art, Drama, Music, Physical Activity, Play, Science, Mathematics, Preparatory Class for Literacy and Field Trips. In addition, the curriculum puts stress on the need to balance large group activities, small group activities and individual activities. In the thesis study that assessed the feedbacks provided by the teachers on said curriculum, it was pointed that teachers did, in fact, include the large group activities, small group activities and individual activities in the Daily course schedule in a balanced manner.

The activities, specified as required activities within the daily flow, are prepared within an activity plan by the teachers. The activity plan is a plan that involves the daily learning outcomes and indicators, concepts, materials, the environment and the methods to conduct the activities, learning processes for the activities, family engagement activities, adaptations for students with special education needs (if any) and the evaluation. The activity plans are separately prepared for each activity.

According to this curriculum, teachers should ensure a balanced distribution of the activities during the process of activity planning. Besides, the diversity should be provided in the course Schedule through the use of different activities and materials. Thus, a question arises as to what activities the preschool teachers and pre-service preschool teachers carry out for the daily course schedule. This research has been conducted with the aim to scale the types of the activities carried out by the pre-service teachers in their daily course schedule with rank-order judgments.

Method

This study has been carried out by means of survey research, i.e. one of the quantitative research methods. The study group of this research is comprised of pre-service teachers who are in their 4th year at Preschool Education Department of a state university in the Mediterranean region in the 2017-2018 spring term and who do their internships in scope of the teaching practice class. In-class activity types included in the preschool education curriculum have been examined for the data collection tool developed to be used for the research. Additionally, the activity types have been determined in the data collection tool based on the interviews conducted with the pre-service teachers who do their internships in scope of the teaching practice course.

Results

The study results show some differences between the activities the pre-service teachers include and want to include in their classroom practices. The activities the pre-service pre-school teachers include and want to include in their classroom practices are shown in Table 13.

Table 13. The Activities the Pre-Service Pre-School Teachers Include and Want to Include in Their Classroom Practices

Serial No	Activities They Include in Their Classroom Practices	Activities They Want to Include in Their Classroom Practices
1	Art activity	Science activity
2	Movement activity	Drama activity
3	Play activity	Movement activity
4	Turkish language activity	Play activity
5	Drama activity	Field trips
6	Science activity	Mathematics activity
7	Music activity	Music activity
8	Mathematics activity	Turkish language activity
9	Preparing for literacy activity	Art activity
10	Field trips	Preparing for literacy activity

The study results show some differences between the activities the pre-service teachers in the study group include and want to include in their classroom practices. According to this, while the pre-service teachers stated the art activity as the first activity they include in their classroom practices, they ranked it in the 9th place among all the activities they want to do.

Discussion and Implications

As a result, although the pre-service teachers want to include activities such as science and mathematics in their classroom practices, it is seen that they ignore such activities that keep students' attention alive, arouse question marks and that enable them to observe, investigate and do research and discover new things. Thus, it would be safe to say that the pre-service teachers are aware that children will get to know the realities of life through these activities meanwhile their environmental awareness will also increase. However, they do not give adequate place to science and mathematics which are aimed at supporting the scientific literacy skills that are emphasized throughout the pre-school period all over the world and are determined as the target subject. On the other hand, the physical capacities of pre-school institutions and classes vary for each kindergarten. While some kindergartens' classes have

learning centers as specified in the program, some kindergartens' classes are either lacking or do not have any learning centers. In addition, the availability of materials and the interests and needs of children should be taken into consideration when preparing daily course flows and activities for pre-service teachers as future teachers. All of these factors may affect pre-service teachers' choice of activities and the activities they include in their classroom practices.

Recommendations

According to the results of the research offer following recommendations:

- Studies showing the competence of pre-service teachers about the education program can be done.
- It can be investigated why pre-service teachers choose these types of activities in their practices.
- By interviews with prospective teachers can be examined to what they pay attention to when choosing activities in their practices.
- The research can be repeated with preschool teachers.